

ԳՈՐԻՍԻ ՅՈՒՐԻ ԲԱԽՇՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ
ԹԻՎ 3 ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԴՊՐՈՑ

«ՄԻԶՆԱԴԱՐՅԱՆ ՍԻՐԵՐԳՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ»
ՆԱԽԱԳԾԱՅԻՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔ

«Երգ երգոց»

ԳՐԱԿԱՆ-ԵՐԱԺՇՏԱԿԱՆ
ՄԻԶՈՅԱՌՈՒՄ

ՍԵՐ, ԳԵՂԵՑԿՈՒԹՅՈՒՆ, ՀԱՎԱՏԱՐՄՈԹՅՈՒՆ...

ԳՈՐԻՍԻ ՅՈՒՐԻ ԲԱԽՇՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ԹԻՎ 3 ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԴՊՐՈՑ
«ՄԻՋՆԱԴԱՐՅԱՆ ՍԻՐԵՐԳՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ» ՆԱԽԱԳԾԱՅԻՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔ
«ԵՐԳ ԵՐԳՈՑ»

Գրական-երաժշտական միջոցառում

Նախագծի ղեկավարներ՝

- Սոնա Հարությունյան — «Գրականություն» առարկայի ուսուցչուհի
- Լուսինե Գրիգորյան — «Արվեստ» առարկայի ուսուցչուհի

Մասնակիցներ՝

- Շանթ Ավագյան
- Անուշ Արզումանյան
- Էլեն Բալայան
- Գոռ Բաղդասարյան
- Բինա Բուլբուլյան
- Սոֆի Գրիգորյան
- Անիտա Գևորգյան

ԲԵՄԻ ԶԵՎԱՎՈՐՈՒՄ

Բեմը ձևավորված է միջնադարյան հայկական մշակույթին բնորոշ տարրերով՝ մանրանկարների, ձեռագրերի պատկերներով, ծաղկային և գեղարվեստական ձևավորումներով:

Էկրանին ցուցադրվում են միջնադարյան հայկական մշակույթին, Սայաթ-Նովային և Նահապետ Քուչակին նվիրված պատկերներ:

Հնչում է Սայաթ-Նովայի «Կանի վուր ջանիմ» ստեղծագործությունը (դուդուկ կամ քանոն):

ԲԱՑՈՒՄ

Անուշ Արզումանյան

Բարի օր, հարգելի տնօրեն, ուսուցիչներ, սիրելի աշակերտներ և հյուրեր:

Ուրախ ենք ողջունել ձեզ Գորիսի Յուրի Բախշյանի անվան թիվ 3 հիմնական դպրոցում իրականացվող «Միջնադարյան սիրերգություններ» նախագծային աշխատանքի շրջանակում կազմակերպված «Երգ երգոց» գրական-երաժշտական միջոցառմանը:

Սոֆի Գրիգորյան

Այսօր մենք միասին կկատարենք մի յուրահատուկ ճանապարհորդություն դեպի հայ միջնադարյան քնարերգության աշխարհ, որտեղ իշխում են սերը, գեղեցկությունը, հավատարմությունը և մարդկային ամենանուրբ զգացմունքները:

Անուշ Արզումանյան

Հաղորդման նպատակն է ցույց տալ հայ միջնադարյան քնարերգության գեղեցկությունը, մարդկային ազնվագույն հարաբերությունները, աշխարհիկ կյանքի գույներն ու հմայքը, ծանոթանալ Սայաթ-Նովայի և Նահապետ Քուչակի ստեղծագործություններին, բացահայտել ազգային երաժշտության և գրականության կապերը:

Սոֆի Գրիգորյան

Միջոցառման ընթացքում կլսենք ասմունք, կդիտենք սահիկաշար, կունկնդրենք երաժշտություն և կբացահայտենք սիրո հավերժական թեման հայ միջնադարյան գրականության մեջ:

ՄԱՍ ԱՌԱՋԻՆ

Միջնադարյան սիրերգություն

Շանթ Ավագյան

Հայ միջնադարյան գրականությունը հարուստ է և բազմազան, լեզուն՝ շենշող գույներով, կենդանի ու բնական, համ ու հոտի աննկարագրելի պաշարով:

Միջնադարյան գրականությունը ներառում է պատմագրություն, հոգևոր գրականություն և հատկապես քնարերգություն:

Քնարերգությունը արտահայտում է մարդու հոգու խորքը, սիրո զգացմունքները և մարդկային հարաբերությունները:

Գոռ Բաղդասարյան

Մեր նպատակն է ցույց տալ, թե ինչպես է սիրերգությունը փոխանցվել սերնդեսերունդ և ինչպես է այն շարունակում մնալ մեր մշակույթի անբաժանելի և յուրօրինակ մասը:

Միջնադարի սիրո երգերը ազնվացնում են մարդու հոգին, դարձնում առաքինի, մաքրամաքուր թե՛ զգացմունքների, թե՛ կենսակերպի մեջ:

ՄԱՆԻԿԱՇԱՐ

Հայ միջնադարյան սիրերգություն

Անխտա Գևորգյան

Մահիկում ներկայացված է հայ միջնադարյան սիրերգության պատմությունը:

Մենք տեսնում ենք, որ քնարերգությունը մեծ դեր ունի ժողովրդի կյանքում և մշակույթի մեջ: Հայտնի սիրերգակները երգել են մարդկային բուռն սերը՝ ազատագրելով այն դոգմատիկ կաղապարներից:

ՄԱՍ ԵՐԿՐՈՐԴ

Սայաթ-Նովա

(Էկրանին ցուցադրվում է Սայաթ-Նովայի դիմանկարը)

Էլեն Բալայան

Սայաթ-Նովան ոչ միայն հայ, այլև համաշխարհային սիրերգության բացառիկ դեմքերից է: Նա հայտնի է իր աշխարհիկ սիրերգությամբ և աշուղական ստեղծագործություններով:

Միջնադարի քնարերգությանը առանձնակի գույներ և համ-հոտ է տվել Սայաթ-Նովան՝ բարձրացնելով այն արվեստի նոր աստիճանի:

Նրա բանաստեղծություններում արտահայտվում են սերը, կարոտը, հավատարմությունը և մարդկային զգացմունքների խորությունը:

Վարդի ու Բլբուլի սիրո պատմությունը միջնադարյան սիրերգության առանցքային թեմաներից մեկն էր, որի հիման վրա ստեղծվել են բազմաթիվ անմահ գործեր:

ԱՄՍՈՒՆՔ

Շանթ Ավագյան

Աշխարհումըս ա՛խ չիմ քաշի, քանի վուր ջա՛ն իս ինձ ամա:

Անմահական ջրերով լիքըն օսկե փրնջան իս ինձ ամա:

Նըստիմ՝ վըրէս շըվաք անիս՝ զարբաբ վըրան իս ինձ ամա:

Մուչս իմա՛ցի, է՛նէնց սպանէ՛ սուլթան ու խան իս ինձ ամա:

Գոռ Բաղդասարյան

Մէջքըդ՝ սալբու-չինարի պէս, ռանգըդ փրճանգի ատլաս է,

Լիզուդ՝ շաքար, պըռօշըդ՝ դանդ, ակոթքըդ մարգրիտ, ավմաս է:

Օսկու մէջըն մինա արած, աչքիբըդ ակնակապ թաս է:

Պատուական անգին ջավահիր, լալ-բադէշխան իս ինձ ամա:

Բինա Բուրբուլյան

Յիս էս դարդին վո՛ւնց դիմանամ, մակա՛մ սիրտըս ունիմ քարած:

Արտա՛սունքս արուն շինեցիր, խիլքըն գըլխէս ունիմ տարած:

Նուր բադ իս՝ նուր բադի մէջըն՝ բուրբըդ վարդով չափարած:

Վըրէդ շուր գամ բըլբուլի պէս՝ սիրով սէյրան իս ինձ ամա:

Անխտա Գևորգյան

Քու էշխըն ինձի մաստ արաւ, յիս զարթուն իմ, սիրտս է քընած:

Աշխարհս աշխարհով կըշտացաւ, իմ սիրտըս քիզնից սով մընաց:

Եա՛ր, քիզ ինչո՞վ թարփ անիմ՝ աշխարհումըս բա՛ն չըմընաց:

Կրա՛կէ, ծովէմէն դուս էկած ռաշ ու ջէյրան իս ինձ ամա:

Էլեն Բալայան

Ի՞նչ կուլի՜ մեկ հիդրա խօսիս, թե՛վուր Սայաթ-Նովու եար իս:

Շուրքըդ աշխարհըս բռնիլ է՝ արեգագի դեմըն փար իս:

Հուտով հիլ, միխակ, դարիչին, վարդ, մանուշակ, սուսանբար իս:

Կարմրագուն՝ դաշտի ծաղիկ, հովտաց շուշան իս ինձ ամա:

ՄԱՅԱԹ-ՆՈՎԱՅԻ ՄԻՐՈ ՓԻԼԻՍՈՓԱՅՈՒԹՅՈՒՆԸ

Մոֆի Գրիգորյան

Սայաթ-Նովան կանգնած է մեր մեջ, մեր կողքին և ժամանակի միջով մեզ է փոխանցում ամենամարդկային, ամենամարդասիրական զգացմունքները:

Էլեն Բալայան

Մերը մարդու հոգու լույսն է:

Առանց սիրո կյանք չկա:

Մերը հրաշագործ է, սերը՝ ամենագոր: Միայն այն սերն է արդարացի, որը ձգտում է դեպի գեղեցիկը՝ չպատճառելով ոչ մեկին ցավ:

Բինա Բուրույան

Մերը մեկն է այն զգացմունքներից, որոնք անհնար է թաքցնել: Մի բառ, մի անզգույշ հայացք, և նույնիսկ լռությունը բավական է այն մատնելու համար:

Սայաթ-Նովան մեզ թողնում է կարևոր պատգամ՝ սերն է կյանքի շարժիչ ուժը:

ՄԱՍ ԵՐՐՈՐԴ

Նահապետ Քուչակ

(Էկրանին՝ Նահապետ Քուչակի պատկեր)

Անուշ Արզումանյան

Հայ միջնադարյան սիրերգության մյուս մեծ ներկայացուցիչը՝ Նահապետ Քուչակն է:

Նրա հայրենները համարվում են հայկական սիրային քնարերգության լավագույն նմուշներից:

Մոֆի Գրիգորյան

Նահապետ Քուչակի ստեղծագործություններում սերը ներկայացվում է որպես մարդու կյանքի բնական, ազնիվ և վեհ զգացմունք:

Նրա հայրենները լի են պատկերավոր լեզվով, խոր հուզականությամբ և ժողովրդական իմաստությամբ:

Շանթ Ավագյան

Քուչակի ստեղծագործությունները դարեր շարունակ պահպանել են իրենց արդիականությունը՝ փոխանցելով սիրո, հավատարմության և մարդկային գեղեցիկ հարաբերությունների գաղափարը:

Գոռ Բաղդասարյան

Նրա պոեզիան այսօր էլ շարունակում է հուզել ընթերցողին՝ հիշեցնելով, որ իսկական արժեքները ժամանակի ընթացքում չեն հնանում:

ՆԱԽԱԳԾԱՅԻՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄ

Սոֆի Գրիգորյան

«Միջնադարյան սիրերգություններ» թեմայով նախագծային աշխատանքը ղեկավարել են «Գրականություն» առարկայի ուսուցչուհի Սոնա Հարությունյանը և «Արվեստ» առարկայի ուսուցչուհի Լուսինե Գրիգորյանը:

Անուշ Արզումանյան

Նախագիծն իրականացրել են 8-րդ «Բ» դասարանի աշակերտները՝ Շանթ Ավագյանը, Անուշ Արզումանյանը, Էլեն Բալայանը, Գոռ Բաղդասարյանը, Բինա Բուլբուլյանը, Սոֆի Գրիգորյանը և Անիտա Գևորգյանը:

Շանթ Ավագյան

Ես ուսումնասիրել եմ միջնադարյան գրականությունը, մասնավորապես սիրերգությունը, գտել եմ տարածում գտած երգերն ու հայրենները: Այդ աշխատանքն ինձ օգնել է զարգացնել հետազոտական և վերլուծական կարողություններս:

Գոռ Բաղդասարյան

Ես պատրաստել եմ սահիկաշարը, հավաքել և մշակել անհրաժեշտ տեղեկատվությունը: Աշխատանքի ընթացքում զարգացել են իմ տեղեկատվական և տեխնոլոգիական հմտությունները:

Բինա Բուլբուլյան

Ես կազմակերպել եմ կինոդիտումը և երաժշտական հատվածները: Այս աշխատանքն օգնել է զարգացնել իմ ստեղծագործական կարողություններն ու երաժշտական հետաքրքրությունները:

Անուշ Արզումանյան

Ես կազմել եմ «Երգ երգոց» հաղորդաշարի սցենարը, որի շնորհիվ զարգացրել եմ ստեղծագործական և վերլուծական հմտություններս:

Սոֆի Գրիգորյան

Ես իրականացրել եմ դերաբաշխումը և կազմակերպել փորձերը, ինչի արդյունքում ձեռք եմ բերել հաղորդակցման և կազմակերպչական նոր հմտություններ:

Անիտա Գևորգյան

Ես համակարգել եմ մրցույթ-վիկտորինայի հարցերի կազմումը և նախագծի կառուցվածքը:

Էլեն Բալայան

Ես իրականացրել եմ բեմի և միջոցառման գեղարվեստական ձևավորումը, որի ընթացքում առավել զարգացել են իմ նկարչական և ստեղծագործական կարողությունները:

ԱՄՓՈՓՈՒՄ

Էլեն Բալայան

Այսօր մենք ևս մեկ անգամ համոզվեցինք, որ միջնադարյան սիրերգությունը շարունակում է ապրել մեր մշակույթում և մեր հոգիներում:

Բինա Բուրբույան

Միտո, գեղեցկության և բարության գաղափարները երբեք չեն կորցնում իրենց արժեքը:

Մոֆի Գրիգորյան

Շնորհակալություն բոլոր նրանց, ովքեր աջակցեցին նախագծի իրականացմանը և դարձան այս գեղեցիկ նախաձեռնության մասնակիցը:

Անուշ Արզումանյան

Շնորհակալություն ուշադրության համար:

Թող սիրո, գեղեցկության և մարդկային ջերմության երգը մշտապես հնչի մեր սրտերում:

ՎԵՐՋ

(Հնչում է Սայաթ-Նովայի երգերից մեկը, մասնակիցները խոնարհվում են, ցուցադրվում են նախագծի ընթացքում կատարված աշխատանքների լուսանկարները):